

Algoritmizace

Marko Genyg-Berezovskyj, Daniel Průša

2010 – 2021

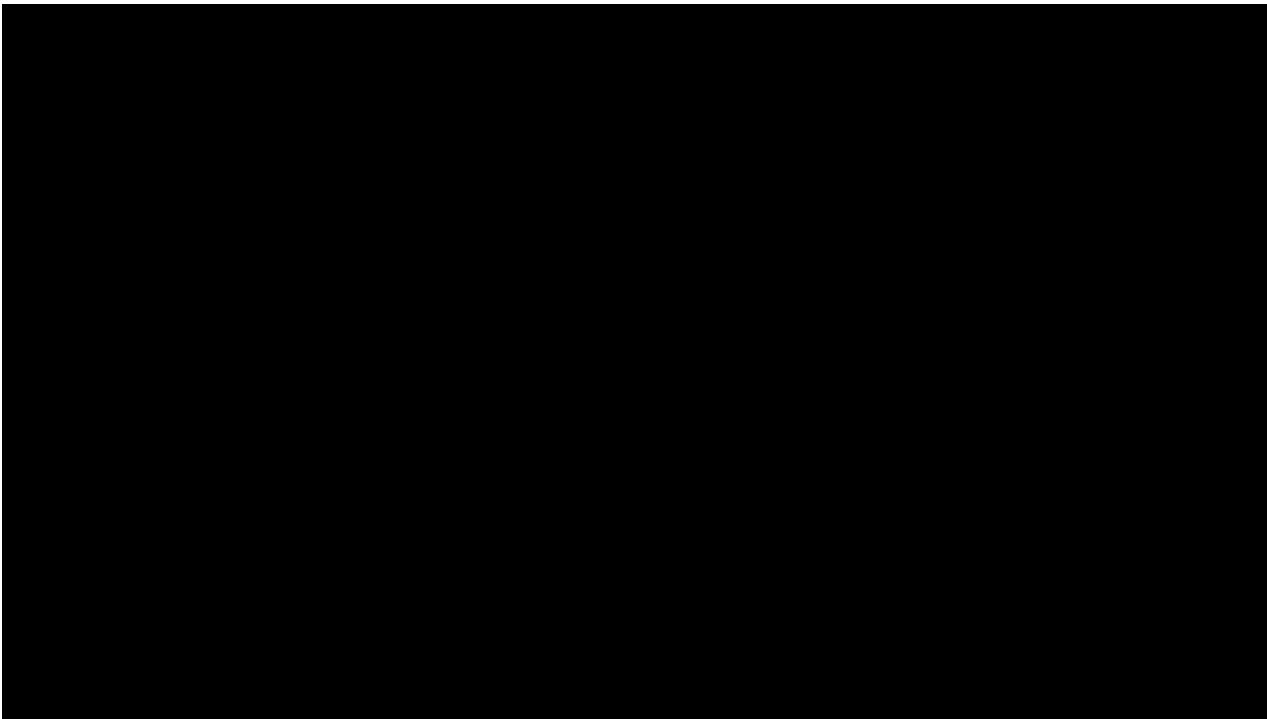
Dnešní téma

- Vyhledávání v uspořádaném poli
- Binární vyhledávací stromy
- Čtvrtá domácí úloha

Záznamy přednášek:

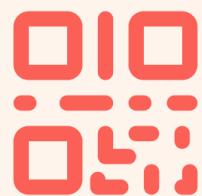
<https://www.youtube.com/playlist?list=PLQL6z4JeTTQkU8KO-Rgd352ZpfWNwFs62>

Cvičení:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLQL6z4JeTTQliSUyfcOQAFYukq2QHcS0w>

slido

Join at [slido.com](https://www.slido.com)
#429042

- ① Start presenting to display the joining instructions on this slide.

**Kolik hodin jste potřebovali
na vyřešení první domácí
úlohy (Stavební plocha)?**

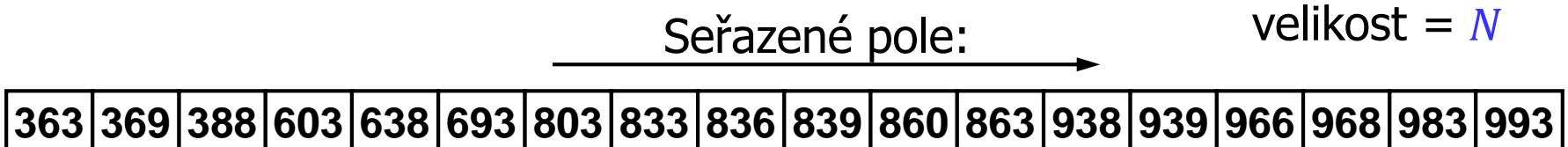
ⓘ Start presenting to display the poll results on this slide.

Audience Q&A Session

- ① Start presenting to display the audience questions on this slide.

Vyhledávání v seřazeném poli

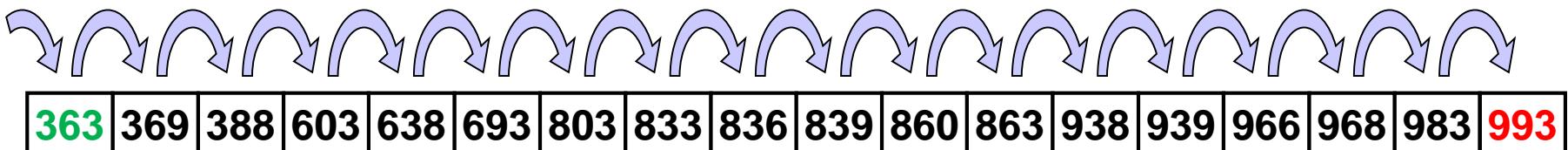
- Lineární (sekvenční) vyhledávání je pomalé.

Testů (porovnání hodnot) je 1 (najdi 363) až N (najdi 993),

v průměrném případě

$$\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N i = \frac{N+1}{2}$$

(předpoklad: hledaná hodnota je v poli)

Binární vyhledávání

- Též známé jako vyhledávání půlením intervalu.

Najdi 863

363	369	388	603	638	693	803	833	836	839	860	863	938	939	966	968	983	993
363	369	388	603	638	693	803	833		839	860	863	938	939	966	968	983	993

2 testy (=,>)

Rozděl a panuj

$$T(1) = \Theta(1)$$

$$T(N) = T\left(\frac{N}{2}\right) + \Theta(1), N > 1$$

$$\Rightarrow T(N) \in \Theta(\log N)$$

podle mistrovské věty

839	860	863	938	939	966	968	983	993
839	860	863	938		966	968	983	993

2 testy (=,>)

839	860	863	938
839		863	938

2 testy (=,>)

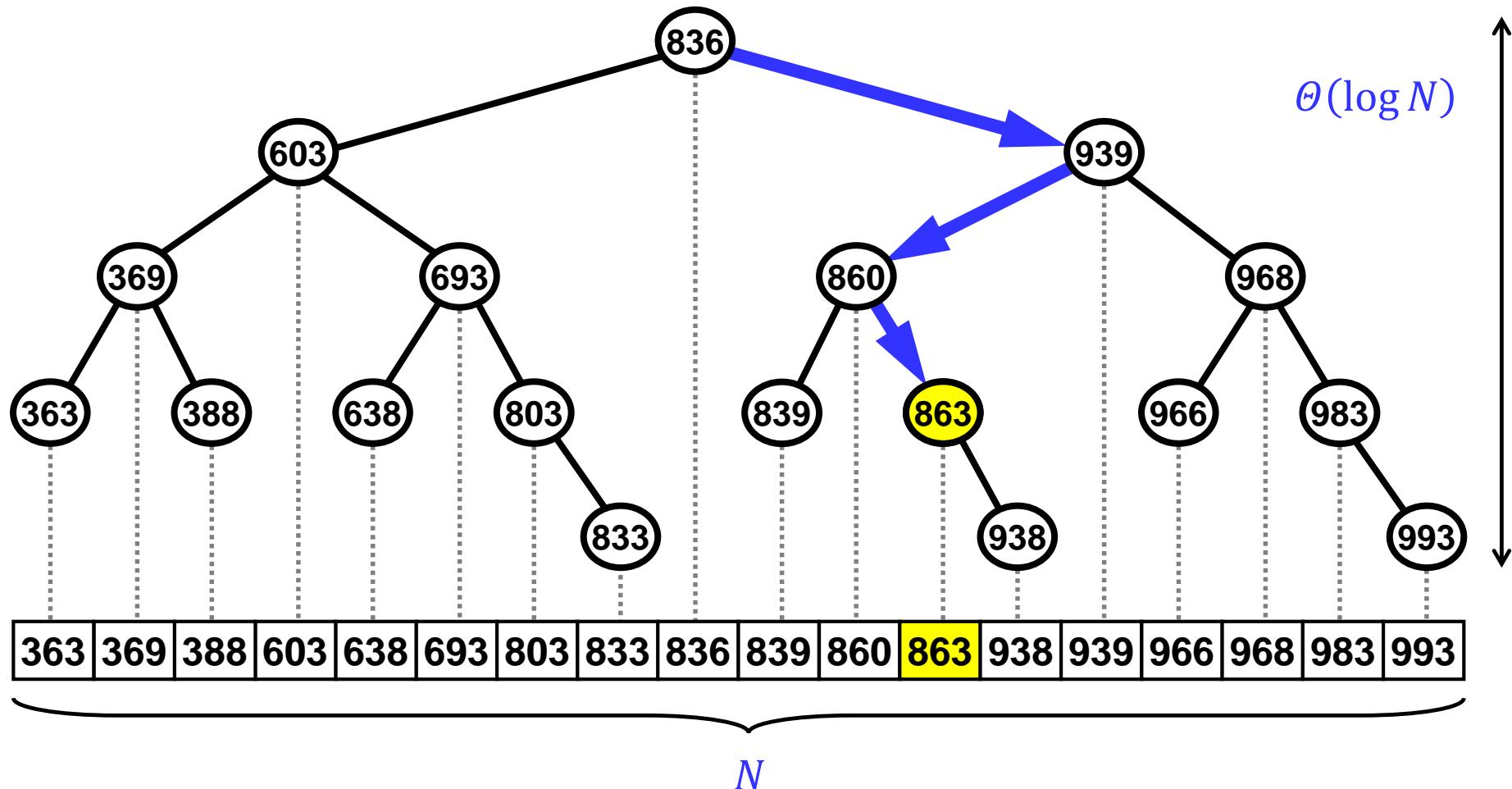
863	938
-----	-----

1 test (=)

Binární vyhledávání

Najdi 863

Hledání kopíruje strukturu využitelného binárního stromu

Binární vyhledávání – vylepšení

Najdi 863

363	369	388	603	638	693	803	833	836	839	860	863	938	939	966	968	983	993
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

1 test (je hledaná hodnota větší než 836?)

- Typicky (v průměrném případě) je hledaná hodnota blízko listu ve stromu vyhledávání.
- Je zbytečné během sestupu stromem testovat, zda byla již hledaná hodnota nalezena.
- Nejprve se najde místo, kde přesně má být a teprve pak se kontroluje, zda tam opravdu je.

839	860	863	938	939	966	968	983	993
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

1 test (>)

839	860	863	938	939
-----	-----	-----	-----	-----

1 test (>)

839	860	863
-----	-----	-----

1 test (>)

1 test (poslední prvek testujeme na rovnost s hledanou hodnotou)

Binární vyhledávání

```
int binarySearch(int[] arr, int val) {  
    int low = 0, high = arr.length - 1, mid;  
    while (low < high) {  
        mid = low + (high - low) / 2; // better than  
        if (val > arr[mid])           // mid = (low+high)/2;  
            low = mid + 1;  
        else  
            high = mid;  
    }  
    if (arr[low] == val)  
        return low;  
    else  
        return -1;  
}
```

Interpolaci vyhledávání

Pole a[]

Najdi $q = 939$

363	369	388	603	638	693	803	833	836	839	860	863	938	939	966	968	983	993
0	1	2										13	15			17	last

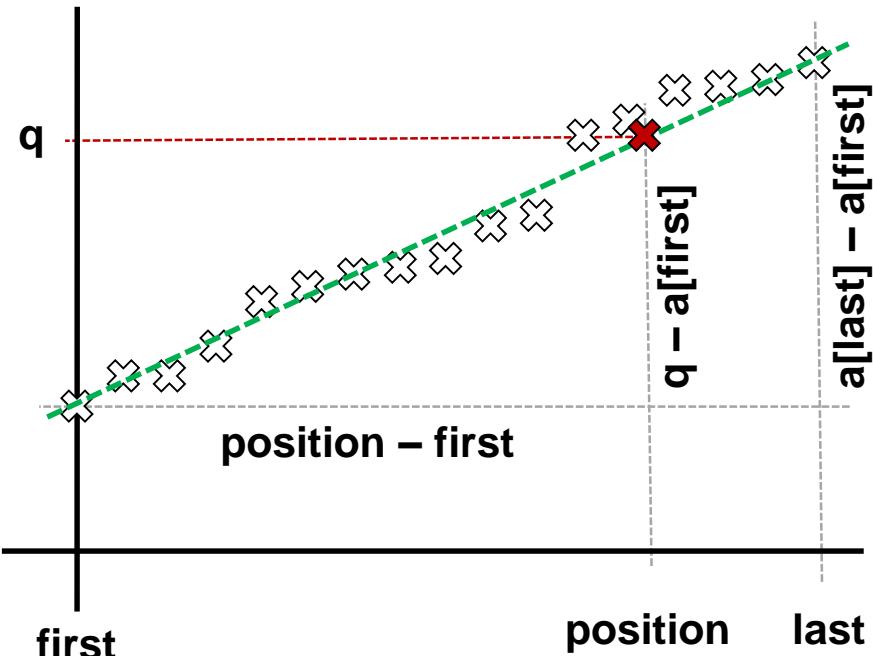
first

13

position

17

last

Jsou-li hodnoty v poli víceméně rovnoměrně rozložené, je možno použít lineární interpolaci pro odhad hledané pozice.

$$\frac{q - a[\text{first}]}{\text{position} - \text{first}} = \frac{a[\text{last}] - a[\text{first}]}{\text{last} - \text{first}}$$

$$\text{position} = \text{first} + \frac{q - a[\text{first}]}{a[\text{last}] - a[\text{first}]} * (\text{last} - \text{first})$$

Interpolaciní vyhledávání

Najdi 939

363	369	388	603	638	693	803	833	836	839	860	863	938	939	966	968	983	993
0	1	2										13		15			17
first												position					last

Když se na vypočtené pozici prvek nenalézá, je buď vlevo nebo vpravo od ní a pak lze (rekurzivně) vzít za výchozí interval příslušnou levou nebo pravou část pole a výpočet opakovat.

363	369	388	603	638	693	803	833	836	839	860	863	938	939	966	968	983	993
0	1	2										13	14	15			17
first												position					last

363	369	388	603	638	693	803	833	836	839	860	863	938	939	966	968	983	993
0	1	2										13	14	15			17
first												position					last

- Časová složitost pro rovnoměrně rozložená data: $O(\log \log N)$

Interpolaciní vyhledávání

- Nejhorší případ – lineární složitost

Najdi 17

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	999
0	1	2													16	17	
first																last	

position

$$q = a[first]$$
$$\text{position} = first + \frac{q - a[first]}{a[last] - a[first]} * (last - first)$$

$$0 + \left\lfloor \frac{17 - 1}{999 - 1} \cdot (17 - 0) \right\rfloor = 0$$

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	999
0	1	2													16	17	
first																last	

Jak zařídit, aby nejhorší případ měl složitost $O(\log N)$?

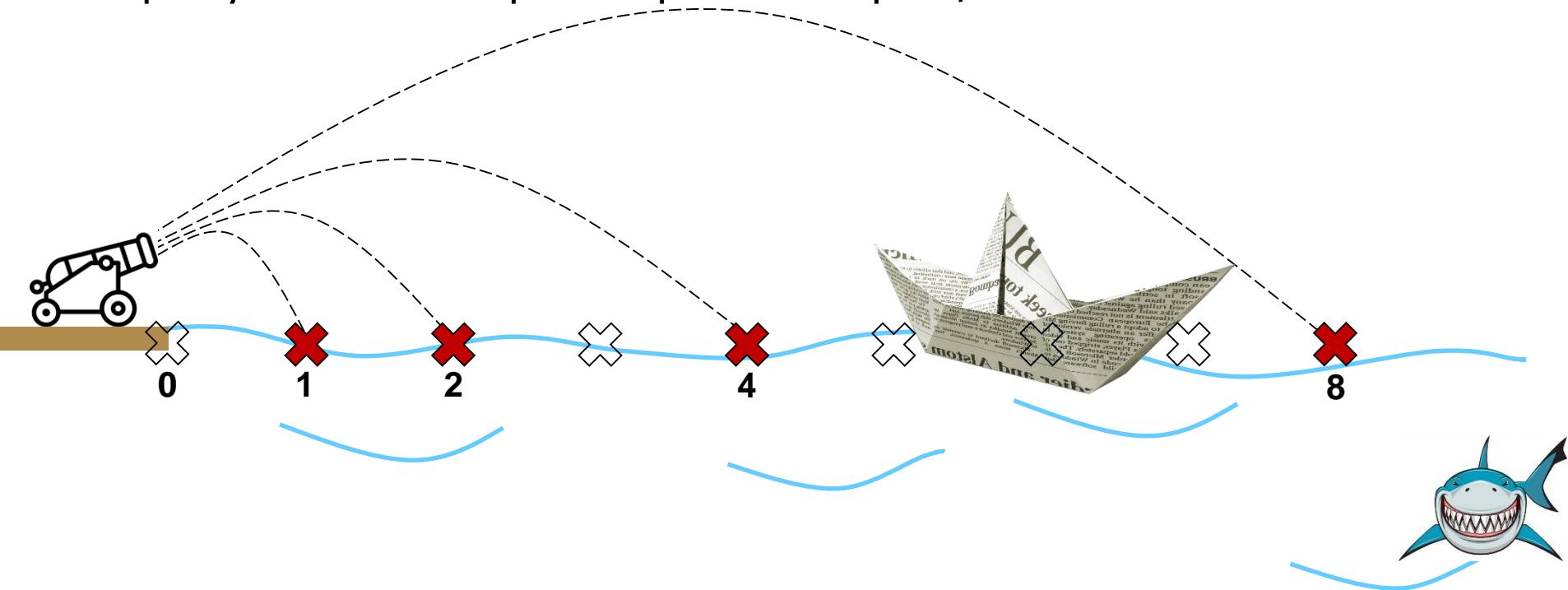
Interpolaciální vyhledávání

```
int interpolationSearch(int[] arr, int key) {  
    int low = 0, high = arr.length - 1;  
    while (low <= high && key >= arr[low] && key <= arr[high]) {  
        if (low == high) {  
            if (arr[low] == key) return low;  
            return -1;  
        }  
        int pos = low + (key - arr[low])*(high-low) /  
                 (arr[high] - arr[low]);  
        if (arr[pos] == key)  
            return pos;  
        if (arr[pos] < key)  
            low = pos + 1;  
        else  
            high = pos - 1;  
    }  
    return -1;  
}
```

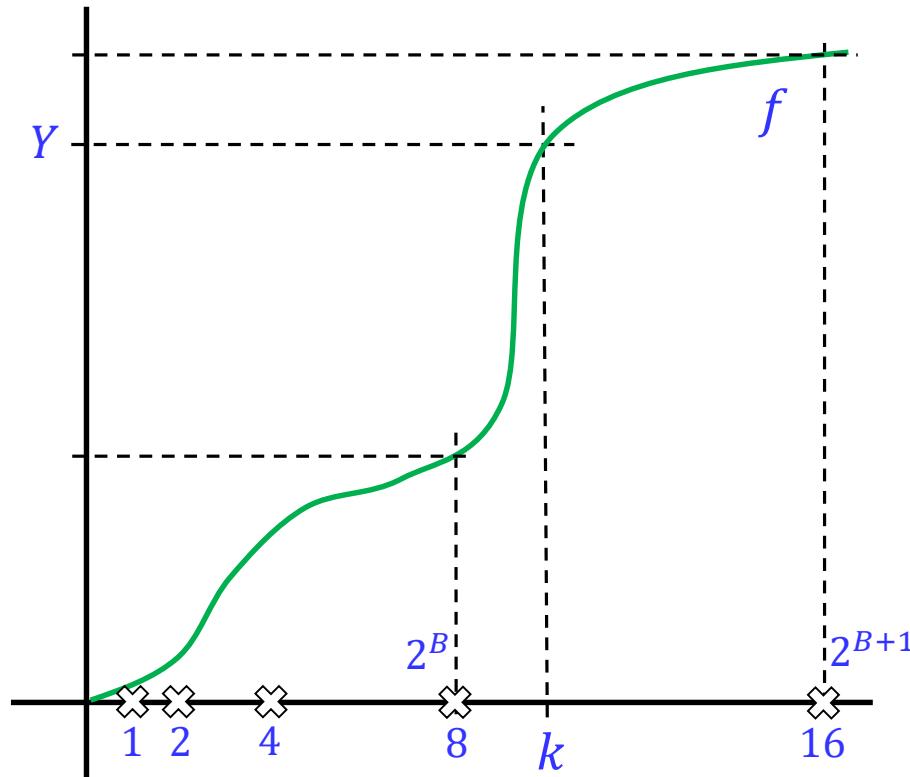
Exponenciální vyhledávání

Jak trefit lod'

- dostřel můžeme nastavit libovolně
- nevíme ale, jak je lod' daleko (pro vzdálenost neexistuje ani odhad)
- po výstřelu vidíme pouze šplouchnutí před/za lodí a nebo zásah

Exponenciální vyhledávání

Je dána rostoucí funkce $f: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ (např. algoritmem) a číslo $Y \in \mathbb{N}$. Hledáme nejmenší číslo $k \in \mathbb{N}$, pro které platí $f(k) \geq Y$.

1. Inkrementálně nalezneme B , pro které platí $f(2^B) < Y \leq f(2^{B+1})$.

2. Aplikujeme binární vyhledávání pro posloupnost $f(2^B), \dots, f(2^{B+1})$.

Časová složitost:

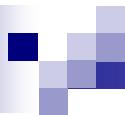
$$\Theta(B + 1) = \Theta(\log k)$$

$$\begin{aligned}\Theta(\log(2^{B+1} - 2^B + 1)) \\ = \Theta(\log k)\end{aligned}$$

Audience Q&A Session

- ① Start presenting to display the audience questions on this slide.

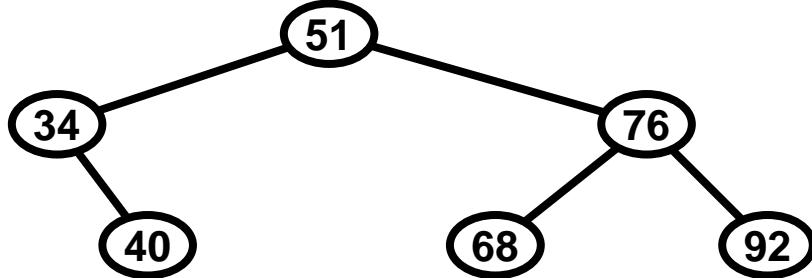

Najděte pandu

<https://www.youtube.com/watch?v=AbfdWxOSqtg>

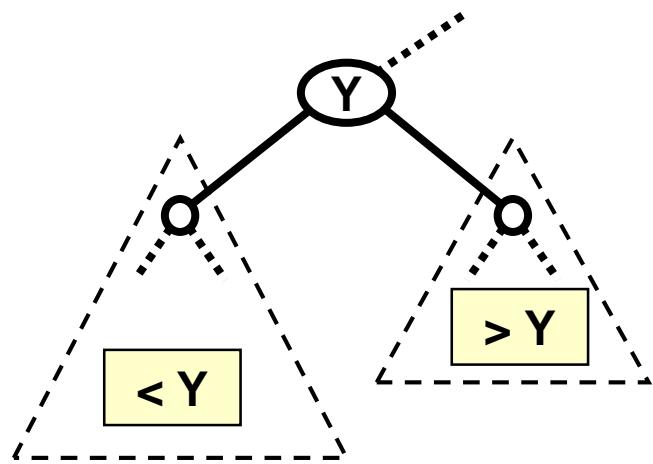
Binární vyhledávací strom (BVS)

- Binary search tree (BST).
- Datová struktura reprezentující množinu klíčů.
- Operace Find, Insert a Delete.

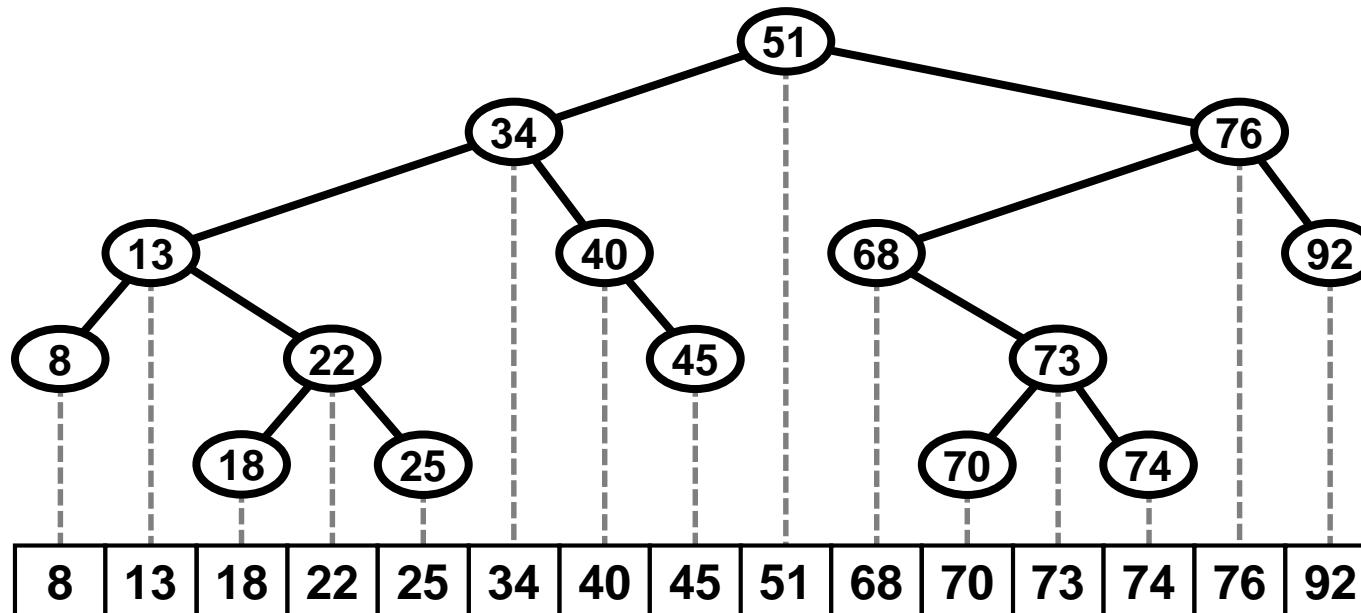

- V levém podstromu každého uzlu jsou všechny klíče menší.
- V pravém podstromu každého uzlu jsou všechny klíče větší.

Binární vyhledávací strom (BVS)

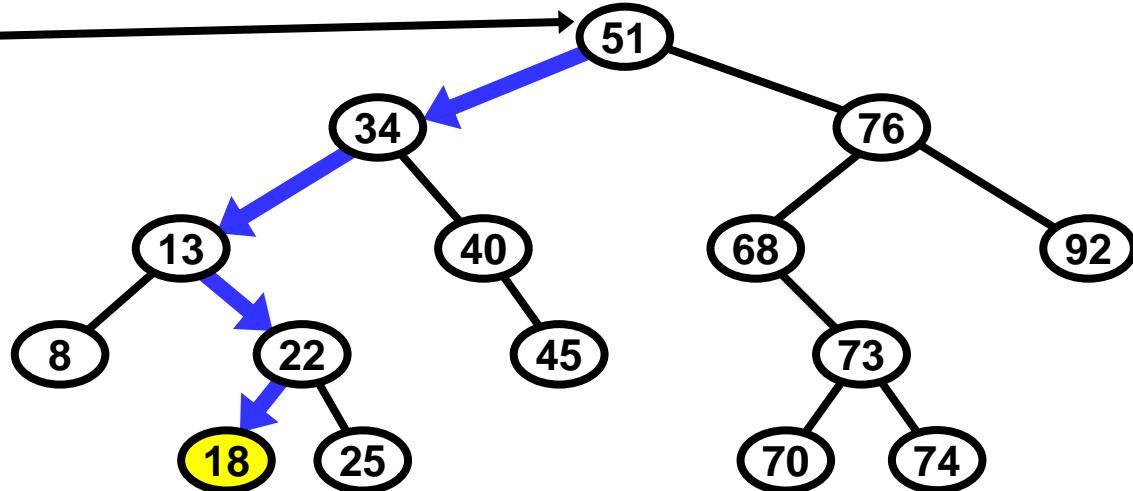
- V levém podstromu každého uzlu jsou všechny klíče menší.
- V pravém podstromu každého uzlu jsou všechny klíče větší.

Operace Find v BVS

Najdi 18

Každá operace se stromem začíná v kořeni.

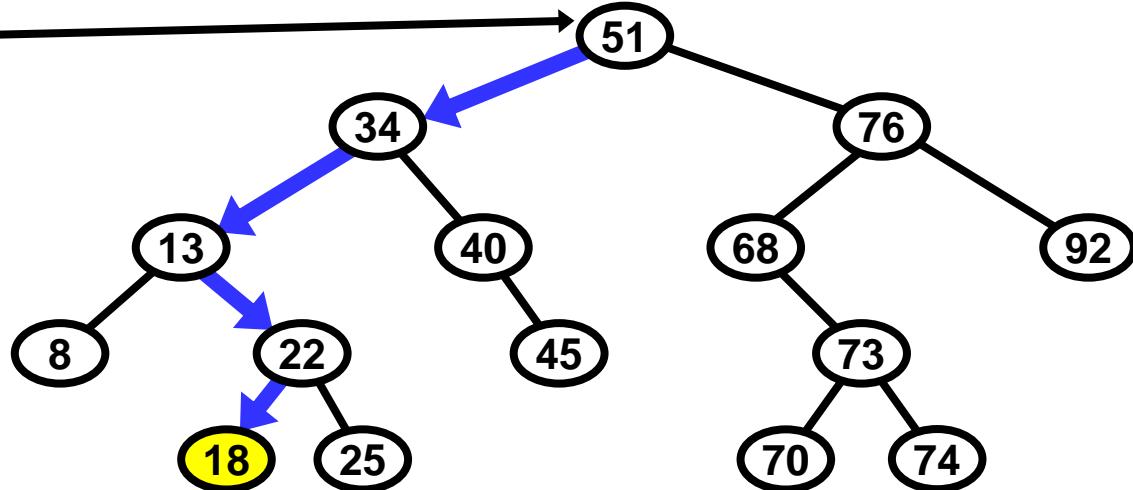


```
Node find(int key, Node node) {  
    if (node == null || node.key == key)  
        return node;  
    if (key < node->key)  
        return find(key, node->left);  
    else  
        return find(key, node->right);  
}
```

Operace Find v BVS

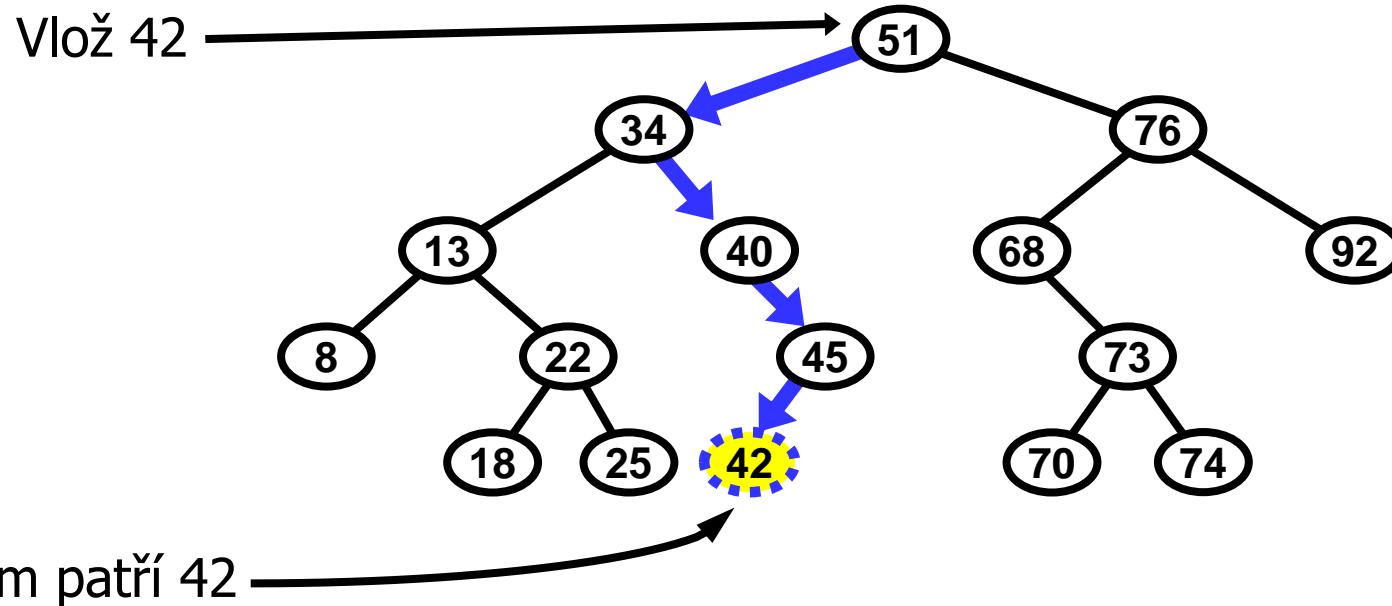
Najdi 18

Každá operace se stromem začíná v kořeni.


```
Node findIterative(int key, Node node) {  
    while (true) {  
        if (node == null || node->key == key)  
            return node;  
        if (key < node->key) node = node->left;  
        else node = node->right;  
    }  
}
```

Operace Insert v BVS

Insert

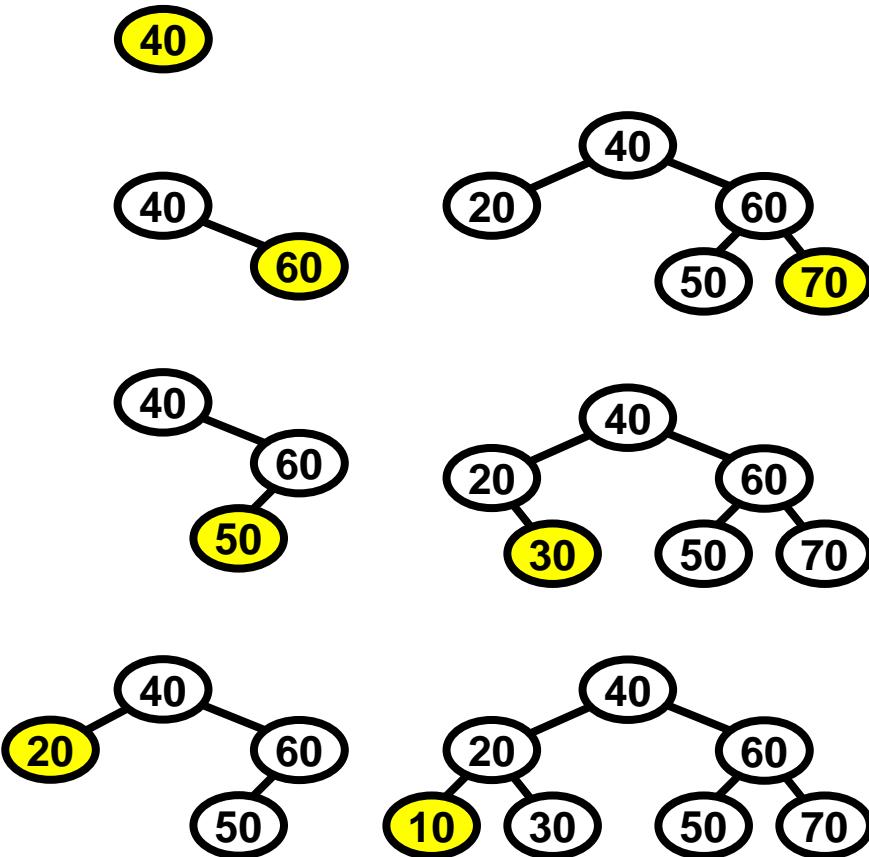
1. Najdi místo (jako ve Find) pro list, kam patří uzel s daným klíčem.
2. Vytvoř tento uzel a vlož jej do stromu.

Operace Insert v BVS

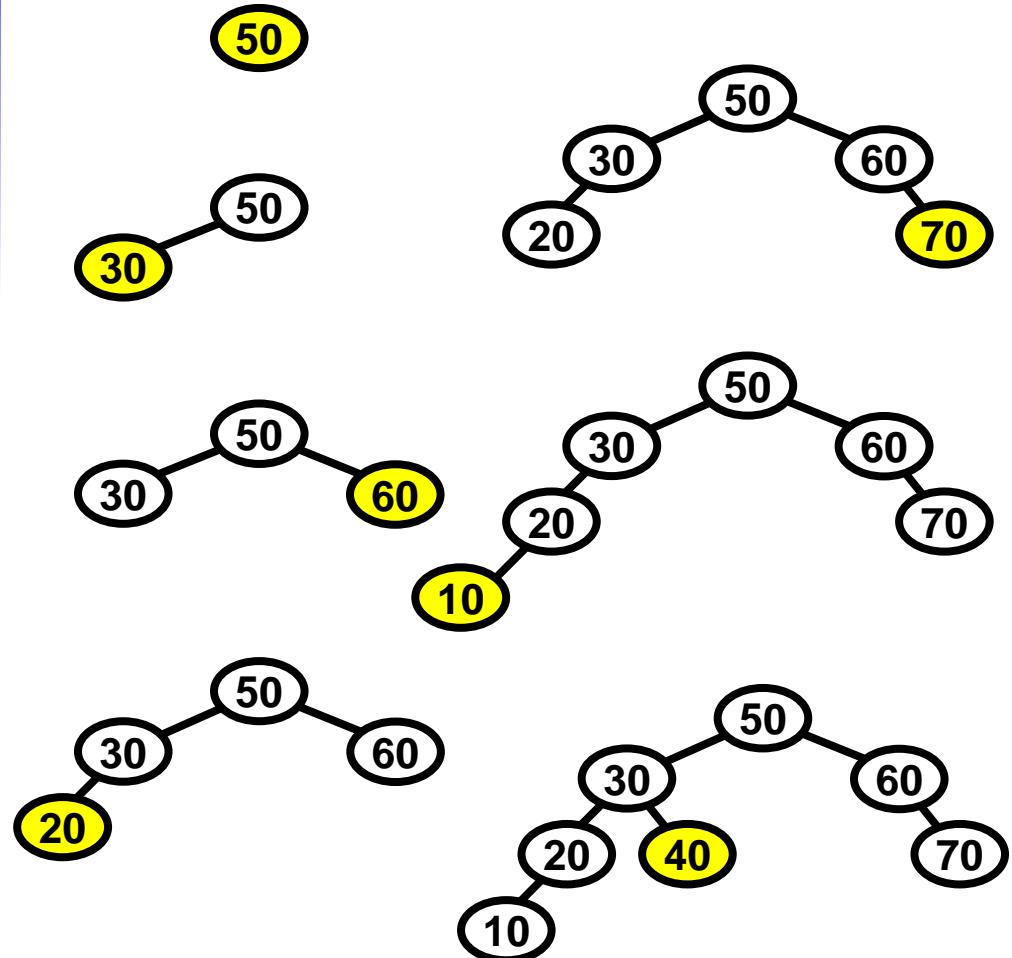
```
Node insert(Node node, int key) {  
    /* If the tree is empty, return a new node */  
    if (node == null)  
        return new Node(key);  
  
    /* Otherwise, recur down the tree */  
    if (key < node->key)  
        node->left = insert(node->left, key);  
    else if (key > node->key)  
        node->right = insert(node->right, key);  
  
    /* return the (unchanged) node pointer */  
    return node;  
}
```

Různé tvary BVS

Insert: 40, 60, 50, 20, 70, 30, 10

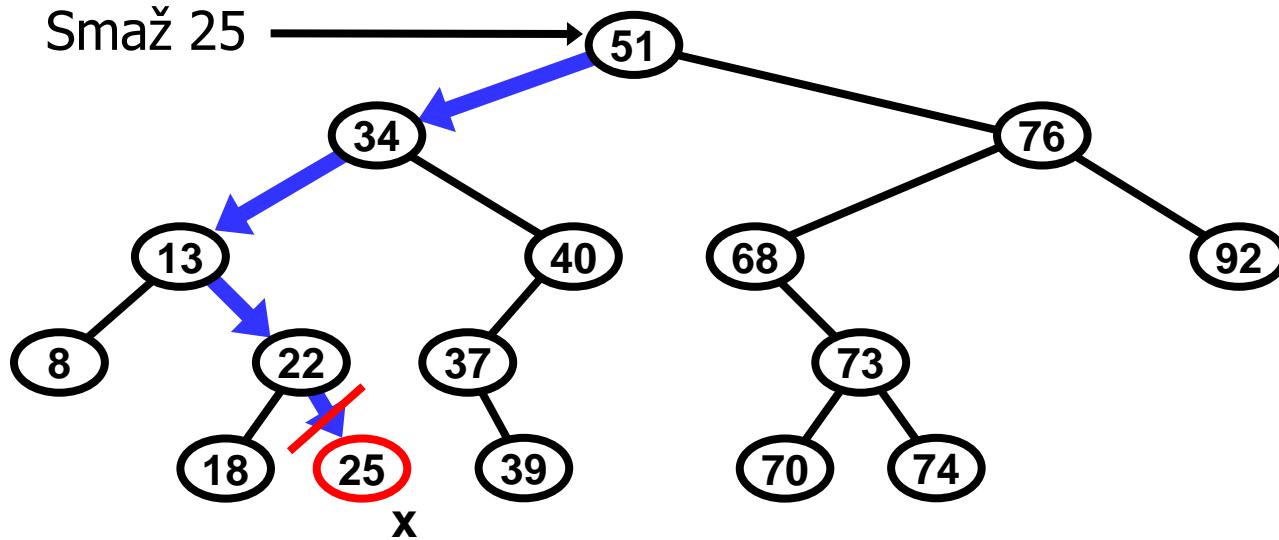

Insert: 50, 30, 60, 20, 70, 10, 40

Operace Delete v BVS

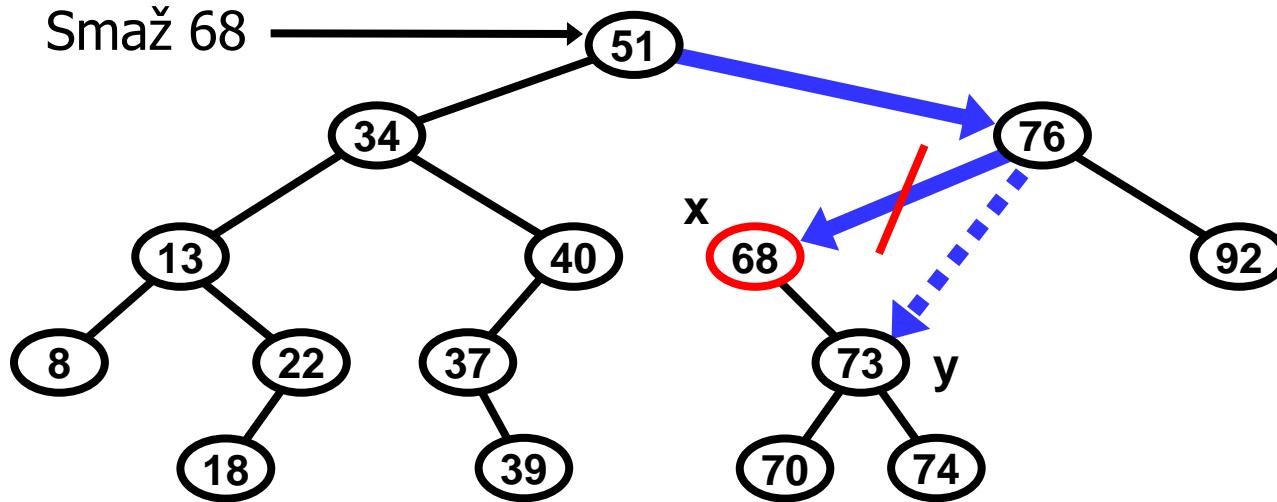
1. Smazání listu

- Najdi daný uzel x (Find) a odstraň ukazatel na něj z jeho rodiče.

Operace Delete v BVS

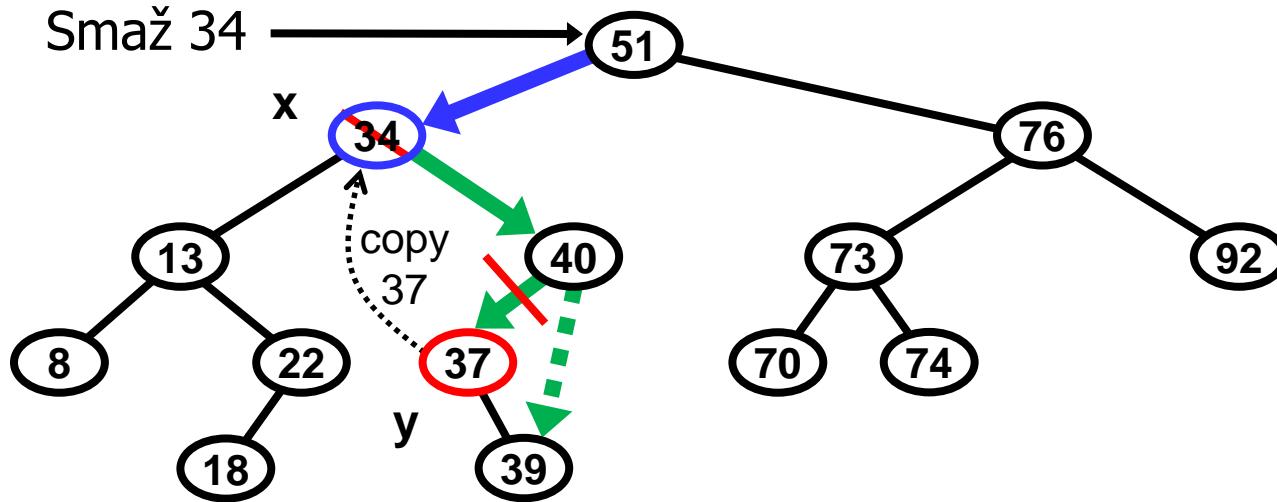
2. Smazání uzlu s 1 potomkem

- Najdi daný uzel x (operace Find) s potomkem y .
- V jeho rodiči změň ukazatel, který ukazoval na x , aby nově ukazoval na y .

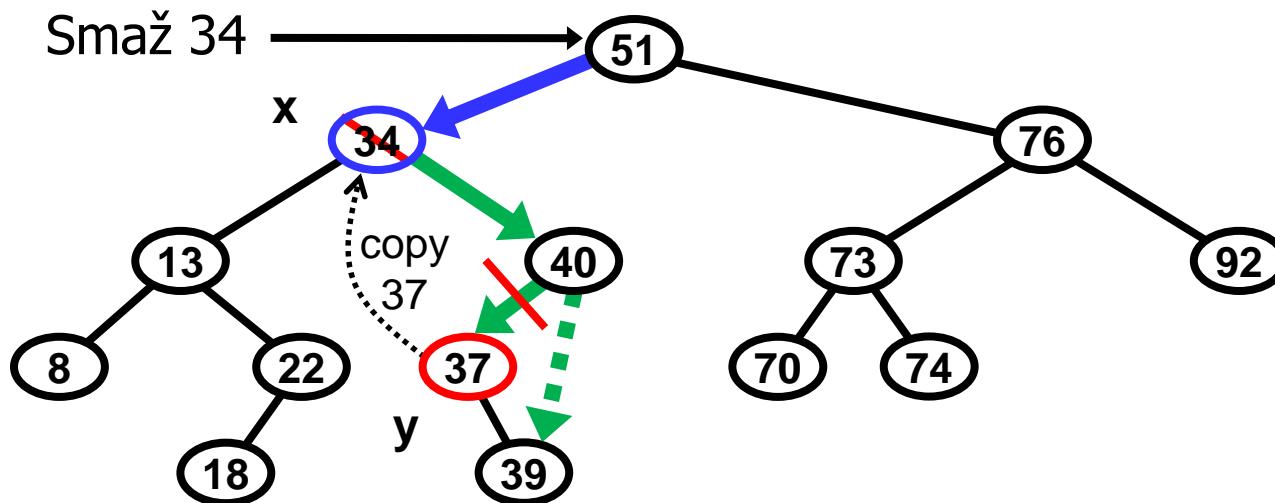
Operace Delete v BVS

3. Smazání uzlu se 2 potomky

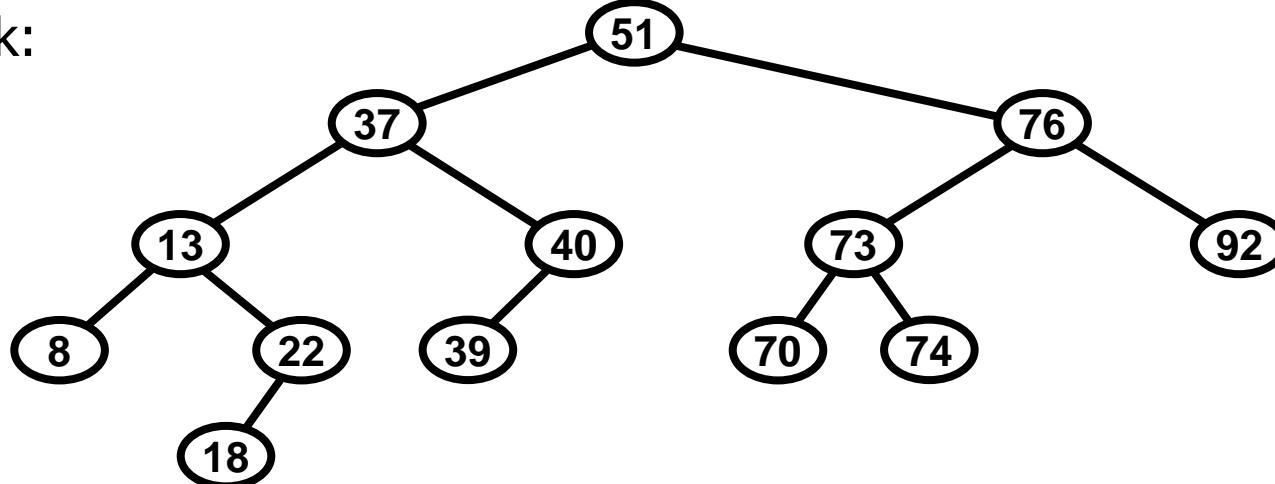

- Najdi daný uzel x (Find) a dále najdi uzel y s nejmenším klíčem v pravém podstromu uzlu x .
- Zkopíruj klíč uzlu y do uzlu x .
- Smaž uzel y , který má maximálně 1 potomka (viz předchozí případy).

Operace Delete v BVS

Výsledek:

Vizualizace operací v BVS

Binary Search Tree

Insert Delete Find Print

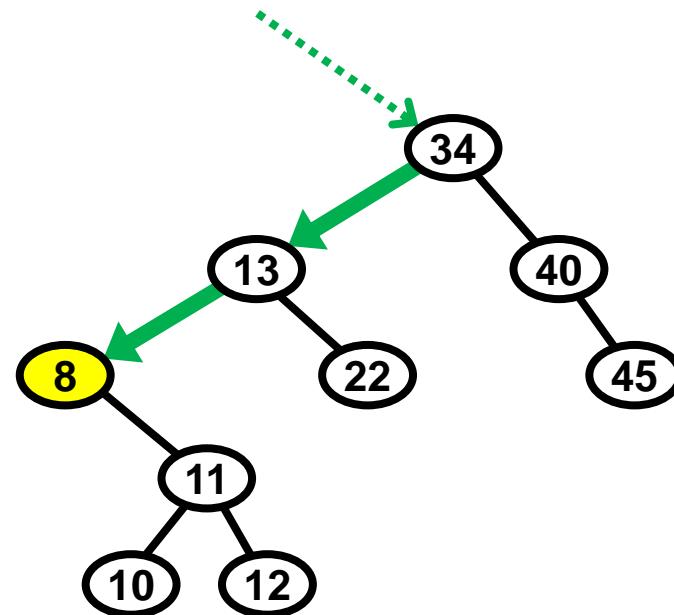
```
graph TD; 0005((0005)) --> 0002((0002)); 0005 --> 0011((0011)); 0002 --> 0004((0004)); 0011 --> 0008((0008)); 0011 --> 0015((0015))
```

<https://www.cs.usfca.edu/~galles/visualization/BST.html>

Operace Delete v BVS

Nalezení nejmenšího klíče v podstromě:

```
int minValue(Node node) {  
    while (node.left != null)  
        node = node.left;  
    return node.key;  
}
```


Operace Delete v BVS

```
Node delete(int key, Node root) {  
    if (root == null) return root; // if the tree is empty  
    if (key < root.key) // otherwise, recur down the tree  
        root.left = delete(key, root.left);  
    else if (key > root.key)  
        root.right = delete(key, root.right);  
    else {  
        // node with only one child or no child  
        if (root.left == null)  
            return root.right;  
        else if (root.right == null)  
            return root.left;  
        // node with two children  
        root.key = minValue(root.right);  
        // delete the inorder successor  
        root.right = delete(root.key, root.right);  
    }  
    return root;  
}  
}
```

Asymptotická složitost operací

Jakou asymptotickou časovou složitost má operace Delete v obecném BVS s n uzly? (Zajímá nás nejhorší případ.)

- A. $\Theta(\log(\log n))$
- B. $\Theta(\log n)$
- C. $\Theta(\sqrt{n})$
- D. $\Theta(n)$

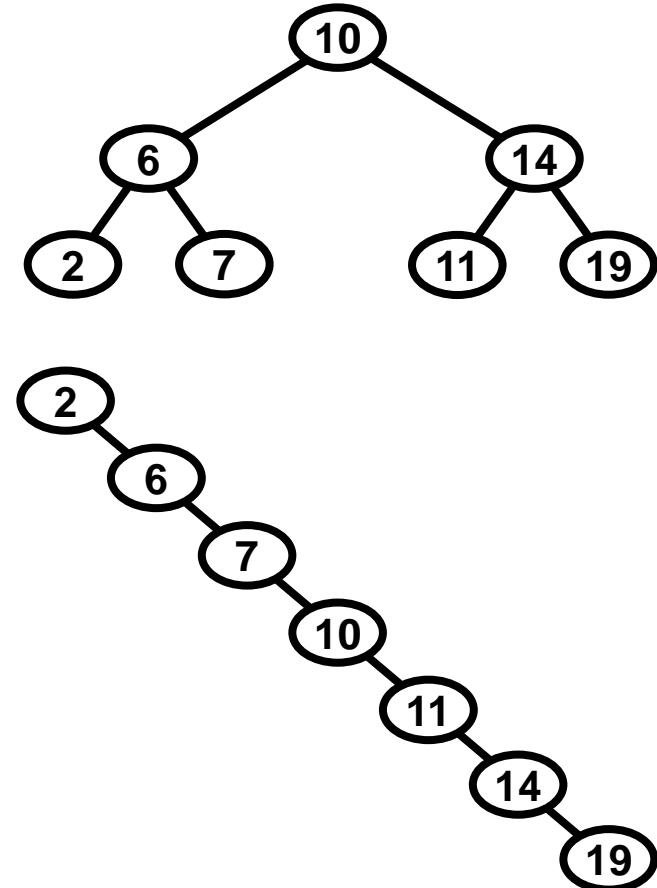
**Jakou časovou složitost
má operace Delete v BVS
s 'n' uzly?**

ⓘ Start presenting to display the poll results on this slide.

Asymptotická složitost operací

Asymptotická složitost operací v BVS je úměrná maximální hloubce uzlů, které navštívíme.

BVS s n uzly		
Operace	Obecný	Vyvážený
Find	$\Theta(n)$	$\Theta(\log n)$
Insert	$\Theta(n)$	$\Theta(\log n)$
Delete	$\Theta(n)$	$\Theta(\log n)$

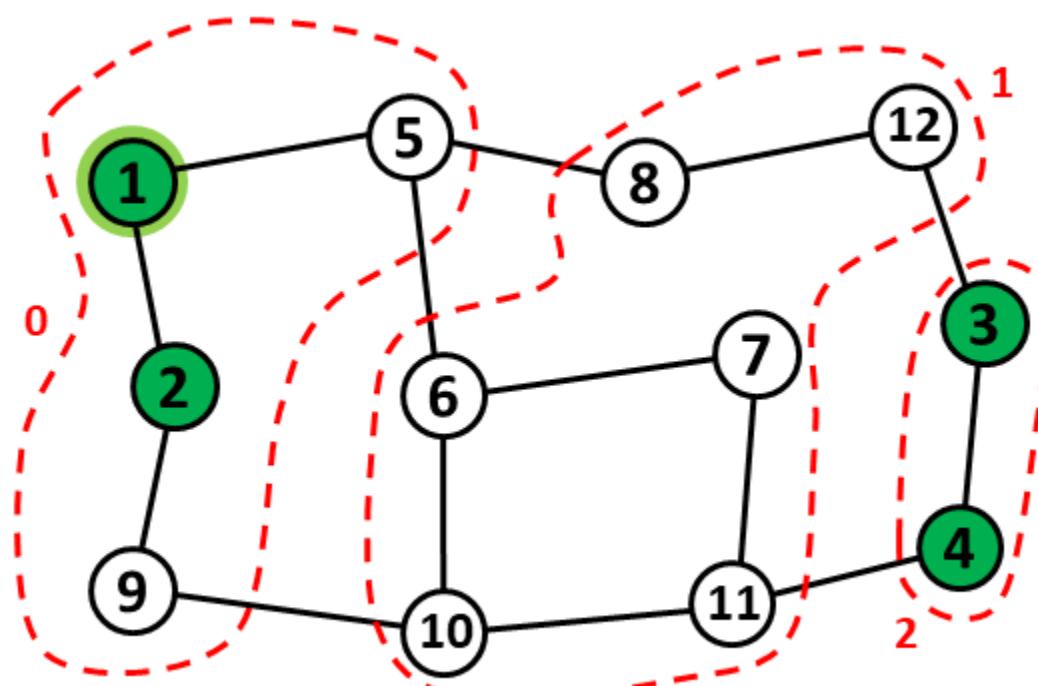

Audience Q&A Session

- ① Start presenting to display the audience questions on this slide.

Čtvrtá domácí úloha

zadání